

Varetekt og andre reaksjoner når det er særskilt bestemt i lov

Plassering av innsatte

Strgjfl. § 47. Plassering av innsatte

Kriminalomsorgen bør plassere innsatte i nærheten av hjemstedet når det er praktisk mulig. Det samme gjelder varetektsinnsatte, med mindre hensynet til etterforskningen eller den siktedes forsvar taler imot det.

Varetektsinnsatte kan overføres til et annet fengsel eller til politiarrest etter § 14. Overføring til et annet fengsel kan også skje når det anses påkrevd av etterforskningmessige hensyn. Første ledd annet punktum gjelder tilsvarende så langt det passer.

Varetektsinnsatte kan ikke uten eget samtykke pålegges å dele rom med andre, med mindre helsemessige forhold eller plasshensyn tilsier det.

Endret ved lov 29 juni 2007 nr. 83 (ikr. 1 nov 2007 iflg. res. 12 okt 2007 nr. 1138).

Forskriften § 4-1. Plassering av varetektsinnsatte og personer som politiet har pågrepet. Overføring

Kriminalomsorgen skal stille fengselsplass til disposisjon for varetektsinnsatte og personer som politiet har pågrepet innen to døgn etter pågripelsen, med mindre dette av praktiske grunner ikke er mulig. Kriminalomsorgen og politiet plikter sammen å sørge for at slik overføring fra politiarrest til fengsel finner sted.

I særlige unntakstilfelle kan varetektsinnsatte og personer som politiet har pågrepet, overføres fra fengsel til politiarrest i forbindelse med fengslingsmøte eller hovedforhandling i straffesaken. Dette gjelder bare dersom det ikke er mulig å finne ledig fengselsplass i nærheten av domstolen og avstanden mellom fengselet og domstolen er så lang at det er praktisk umulig å fremstille den pågrepede eller varetektsinnsatte hver dag. Slikt opphold skal være av meget kort varighet og det skal fortløpende arbeides for å skaffe egnet rom i fengsel i nærheten av rettslokalene.

Varetektsinnsatte og personer som politiet har pågrepet kan overføres til et annet fengsel etter anmodning fra politi- eller påtalemyndighet dersom det anses påkrevd av etterforskningmessige hensyn.

Før varetektsinnsatte og personer som politiet har pågrepet, overføres til annet fengsel, skal det konfereres med vedkommende politi- eller påtalemyndighet.

Endret ved forskrifter 2 juli 2007 nr. 878, 26 juni 2014 nr. 878.

47.1 Innsettelse i varetektsfengsel

Regionalt nivå skal fortløpende holde oversikt over ledig fengselskapasitet i regionen og landet for øvrig. Direktøren i den region hvor varetektsfengslede eller den pågrepede personen har sin bostedsadresse bestemmer hvor vedkommende skal plasseres. Se retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 6 *Myndighet til å treffe avgjørelser*, de to siste avsnitt om delegasjon. Er vedkommende uten fast bopel gjelder bestemmelsene forskrift og retningslinjer om innkalling og utsettelse ved fullbyrding av straff.

Varetektsfengslede og personer som politiet har pågrepet skal, i samarbeid med politiet, overføres raskest mulig fra politiarrest til ordinær fengselscelle og senest innen to døgn etter

innsettelse i politiarrest, med mindre dette er praktisk umulig. Fristen gjelder uavhengig av hvorvidt fengslingskjennelsen påkjæres. Brudd på to-dagersfristen skal straks rapporteres til Kriminalomsorgsdirektoratet.

Varetektsinnsatte og pågrepede personer skal plasseres i fengsel med høyt sikkerhetsnivå med mindre påtalemyndigheten eller domstolen bestemmer noe annet. Dersom varetektsinnsattes somatiske eller psykiske situasjon indikerer at vedkommende ikke kan eller bør være plassert i fengsel, og dette understøttes av vurderinger fra helsetjenesten ved fengselet, skal kriminalomsorgen umiddelbart meddele aktuell påtalemyndighet om dette, samt oppfordre påtalemyndigheten om å foreta en særskilt vurdering av varetektsinnsattes medisinske evne til å gjennomføre varetektsfengsling.

De innsatte skal søkes plassert i nærheten av hjemstedet. Dette gjelder særlig unge innsatte og innsatte med mindreårige barn. Plassering i nærheten av hjemstedet kan unntaksvis unnlates dersom etterforskningsmessige årsaker eller hensyn til den siktedes forsvar tilsier det. Likeledes kan plasshensyn eller andre særlige grunner gjøre det nødvendig eller hensiktsmessig å benytte annet fengsel. Det bør i slike tilfeller arbeides for å fremskaffe annen varetektsplass så raskt som mulig.

47.2 Overføring av varetektsinnsatte til annet fengsel

Varetektsinnsatte kan overføres til annet fengsel for fortsatt varetektsfengsling i følgende situasjoner:

a) Overføring av fengselsfaglige grunner, m.m.

Slik overføring besluttes av leder av fengsel eller direktør på regionalt nivå i medhold av straffegjennomføringsloven § 14, for eksempel i tilfelle det anses nødvendig for å opprettholde ro, orden og sikkerhet i fengselet eller der det anses nødvendig av plasshensyn. Se retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 6 *Myndighet til å treffe avgjørelser* som gjelder tilsvarende så langt de passer. Det skal alltid innhentes forhåndsuttalelse fra politi/påtalemyndighet. Slik uttalelse skal tillegges stor vekt. Transporten utføres av tilsatte i kriminalomsorgen dersom ikke sikkerhetshensyn gjør det påkrevet å anmode politiet om bistand til transport. Straffegjennomføringsloven § 7 gjelder tilsvarende så langt det passer.

b) Overføring av etterforskningsmessige grunner, jf. forskrift om straffegjennomføring § 4-1, tredje ledd

Slik overføring besluttes av leder av fengsel eller direktør på regionalt nivå etter anmodning fra politi- eller påtalemyndighet. Se retningslinjene straffegjennomføringsloven § 6 *Myndighet til å treffe avgjørelser* som gjelder tilsvarende så langt de passer. Kriminalomsorgen skal bestrebe seg på å etterkomme slike anmodninger.

Politiet har ansvar for transport av varetektsinnsatte etter reglene i politiinstruksen.

c) Overføring fra fengsel til politiarrest i forbindelse med hovedforhandling, jf. forskrift om straffegjennomføring § 4-1, annet ledd

Slik overføring besluttes av leder av fengsel eller direktør på regionalt nivå etter anmodning fra politi- eller påtalemyndighet. Se retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 6 *Myndighet til å treffe avgjørelser* som gjelder tilsvarende så langt de passer. Kriminalomsorgen skal bestrebe seg på å etterkomme slike anmodninger. Politiet har ansvar for transport av varetektsinnsatte etter reglene i politiinstruksen.

d) Innsatte søker om overføring

Slik overføring kan skje med hjemmel i straffegjennomføringsloven § 14, tredje ledd. Eventuell overføring besluttes av leder av fengsel eller direktør på regionalt nivå. Se retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 6 *Myndighet til å treffe avgjørelser* som gjelder tilsvarende så langt de passer. Det skal alltid innhentes forhåndsuttalelse fra politi eller påtalemyndighet. Slik uttalelse skal tillegges stor vekt.

Politiet har ansvar for transport av varetektsinnsatte etter reglene i politiinstruksen.

47.3 Orientering om overføring

Kriminalomsorgen skal påse at varetektsinnsattes rettsoppnevnte forsvarer så snart det er mulig å bli orientert om eventuell overføring i varetektsperioden. Vedkommende forsvarer skal til enhver tid være orientert om hvilket fengsel klienten er fengslet i.

For å sikre kontinuitet i ev. medisinsk eller helsemessig oppfølging, skal kriminalomsorgen videre påse at helsetjenesten i fengselet blir orientert om eventuell overføring av varetektsinnsatte.

Med mindre sikkerhetsmessige hensyn taler imot det, skal varetektsinnsatte forut for en eventuell overføring gis anledning til å orientere en pårørende om overføringen. Varetektsinnsatte skal under enhver omstendighet gis anledning til å orientere en pårørende etter at overføringen har funnet sted.

Kriminalomsorgen skal sikre notoritet over de orienteringer som blir gitt i forbindelse med overføring av varetektsinnsatte.